

HETI SZEMLE

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:	
Egy évre	6 korona — fillér
Félévre	3 " —
Negyedévre	1 " 50 "
Tanítóknak és kézműiparosoknak egy évre 4 korona	
Egyes szám ára 20 fillér.	

Felelős szerkesztő
BÁTHORY ENDRE.
A lap kiadója:
A „PÁZMÁNY-SAJTÓ”

A szerkesztőséget és kiadóhivatalt illető összes küldemények, pénzek, hirdetések stb. a „Pázmány-sajtó” címére küldendők, (Iskolaköz 3. sz.)
Hirdetések jutányos árbau vételnek fel.
Nyitlter sora 40 fillér.
A lap megjelenik minden szerdán.

Kik a türelmetlenek?

(bg.) Honnan van az, hogy ha a mi korunkban egy-egy jelszót oda-dob valaki a társadalom hullámverései közzé: egyszerre terjed, akár az áradat?

Lélektanilag nagyon is kézzelfogható oka van ezen jelenségnek. Általános oka, hogy az emberek nagy tömege más fejével gondolkodik és így természetesen beszél is.

Az emberek közt megszámlálhatatlanul sokan vannak, akik papagály módjára ejtik, hordják ajkaikon — a jelszavakat.

Ilyen mindennapi, nagyon is felkapott szólam ez is:

— *Türelmetlen!*

A türelmetlenségnek, mint fogalomnak ez különben csak *alapszava*. Vannak fokozatai is. Egyik leggyakoribb alakja e fokozatnak: *reakzionárius*.

Mi katolikusok vagyunk abban a nem éppen irigyelendő helyzetben, hogy ha csak *felnyitjuk a szánkat*, hogy meggyőződésünknek kifejezést adjunk vagy éppen jogos önvédelemre keljünk, azonnal megkapjuk a divatos titulust. Azonnal szembe állhatunk a már igazán közhellyé vált jelszóval:

— *Türelmetlen, reakzionárius!*

Hát itt az ideje és már el is érkezett a határpont, mikor ezeket a titulusokat, ezeket a megfisztelő jelszavakat igazságunk, műveltségünk, öntudatunk és emelkedett gondolkodásunk nevében *tiszteletteljesen visszautasítsuk*.

S bár közfelfogás, hogy védelmemre olyan fegyvert használhatok, amellyel támadnak: mi megmaradunk a nyugodtság, a szeretet, a kimélet fegyvereinél. Sőt inkább igyekezünk belátóbb, tisztább felfogású ellenfeleink nyilatkozataival kimutatni azt az igazságot, amit a magyar közmondás népiesen így fog fel:

— *Bagoly mondja a verébnek, hogy nagyfejű!*

Igenis a higgadt, nyugodt gondolkozású emberek ma már tisztában vannak azzal, hogy például éppen elbizakodott, „*mi tudósok*” ezimen ismert ellenfeleink, az ugynevezett *szabadgondolkodók* vétenek a türelem, a szabadszólás, a mások becsületes és lelkiismeretes meghallgatása ellen.

Még pedig igenis: *a türelmetlenség által*.

Egy idegen tudós, *Forel* Ágost például előadást tart Budapesten és őszintén bevallja, hogy a szabad-

gondolkodók ép' oly türelmetlenek, mint ellenfeleik. És meghozza az ítéletet, hogy az ilyen türelmetlenség nagy kárára van a szabad kutatásnak.

Tehát a szabad kutatásnak. Jól van. Hát akkor mégis csak a szabadságnak első kiinduló pontja, hogy *mindenki szabadon kutathat*. Keresheti az igazságot. *Vagy vértézheti, védheti, megvallhatja a maga meggyőződését, igazságát*. Tehát én is, aki például éppen konzervatív vagy katolikus vagyok, vagy keresztény gondolkodású akarok maradni. Apám hitével, ifjuságom rajongó, himporos hitével. Templomos felfogásommal és egyházam szeretetével...

Tehát nincs jogod, nagyobb jogod neked vagy neki a *szabadkőművesek társaságába, a szabadgondolkodók, vagy szocialdemokraták közé lépni, ott aktív szerepet vinni, érdegadásig bömbölni, kapálódzni, mint neked vagy neki hithű kereszténynek, katolikusnak maradni*. A népszövetségbe, a Szent Imre-körbe, vagy kath. kaszinóba lépni és ott ebbeli meggyőződésemnek — bár csendes mérséklettel kifejezést is adni.

Hiszen a szabadságnak, nevezetesen a szabadelvűségnek talán mégis, ha való fogalom szerint vesz-

Fürdői levél.

Bikszád-fürdő, 1908. július 10.

Főtisztelendő Szerkesztő Ur!

Ne tessék megijedni a címtől, nem az a szokásos levél ez, mely valamely fürdő keletkezését, tenger színe feletti magasságát, hőmérsék ingadozását, pompás klímáját, abszolút pormentes, ózondus levegőjét, stb. írja le.

Én ilyenekkel nem untatom e beeses lap olvasóit, egyszerűen leírom a bikszádi fürdőbe történt utazásunkat s ottlétünk első napjaiban észlelt dolgokról elmondok egyet-mást.

Július 2-án reggel 9 órakor ezammogott kiindulási helyére a kis bikszádi vonat, anynyi közönség várta, hogy a kis mozdony szinte félve végezte munkáját.

Bezsufoltak egy kocsiba tízünket, a folyosón is négy-öt ember, így találkoztam egy kedves barátommal, ki otthonlétemben egy — a katolikus kaszinóban való találkozás alkalmával egész határozottan konstatálta, hogy sárgaságban szenvedek, ajánlott nagy jó akarattal valami fokhagymával való kúrúrlást.

Én megköszöntem az ajánlatot s engedelmet kértem, vagyis a jó akaratot ugyanezzel fizettem s eszébe juttattam annak a magyar népdalnak folyton ismétlődő ezen szavait piros, piros, piros, magyarázat kíséretében.

Amint így készülődünk, fuvó banda hangjai ütik meg füleinket, hazafias magyar dalok hangzanak. Az elég kellemesen hangzó akkordok kíséretében lép föl egy kocsiba főtiszt. Pásztor Árkád főpap.

A fuvó bandát ő szervezte és tartja fenn nem rég óta, most folyik a tanítás, s eltekintve, hogy minden kezdet nehéz s egyszerű — nem muzsikus emberekből áll, mégis kellemesen hatottak az utasokra a gyakorolt darabok. Lassu magyar, pattogós esárdás, Rákóczy-induló, Himnus, Szózat, egyik a másik után.

Minden nagyobb állomáson — Sárköz, Avasujváros, Vámfalu — rázendítettek egy-egy nótára. Avasfelsőfalutól a Rákóczy-induló hangjai mellett haladt vonatunk egész Bikszádig.

A szatmár-bikszádi vonal a muzsai dombtól kezdve egy nagy völgyön halad, mely kör alakban van hegyekkel bezárva, változatos és szép vidék. Bikszádon felül terül el a rengeteg erdővel borított Avas.

Megérkeztünk! Csomagjainkat az ott

CSAPÓ LAJOS

ELSŐRANGU PAPI-
ÉS POLGÁRI SZABÓ

SZATMÁR, Deák-tér 7., (I. emelet).

Magyar díszruhák, Polgári ruhák,
Papi öltönyök, Liberták,
Reverendák, Szarvasbőrnadrágok,
Czimádák, Palástok, fővegek, Bőrkabátok
készítését elvállalom.

Mindennemű öltöny készítésénél a fősulyt az elegáns szabás és finom kivitelre fektetem, a mellett teljes kezesiséget válllok szállítványaim valódi színe és tartóságáért. Nagy raktár honi és angol szövetekben.

Tisztelettel CSAPÓ LAJOS, szabómester.

szük, az lenne első alaptétele, amelylyel dicsekszenek is:

— Ne nyulj embertársad véleményéhez, hitéhez, mert akkor vége a lelkiismeret szabadságának. És aztán?

— Légy türelmes, hogy te is türelemben részesülj . . .

Am, a mi társadalmunkban ez eddig nem így volt.

Hát hogy volt? Arra egy nagy-eszű államférfi, nem is valami kiáltott katolikus publicista így felelt:

— Ha én azt mondom: Gondviselés vagy Isten? Akkor én bigott vagyok. Vagy reakzionárius. Ha ellenben a világegyetem nagy építőmesterére hivatkozom, derék ember vagyok.

Vagy egy éppen nem katolikus és nem is „bigott“, neves fővárosi napilap csak nemrég ily őszinte vallomást tesz:

„Fájdalom, a mi időnkét bátran lehetne a türelmetlenség századának nevezni. Igaz, hogy idegeink roszak, lágyak lévén, nem erőszakoskodnak azzal, ki nincs egy véleményen velünk. Ma sokkal egyszerűbben végeznek az ellenvéleménnyel. Egyszerűen nem hallgatják végig. És ebben a különös véleményben előljárnak azok, kiknek harci zászlajára őriási betűkkel van a szabadság és liberalizmus írva. (Életkérdések, „B. H.“ jun. 7.)“

Folytathatnám tovább, akár tizannyi mezején e lapnak. De most nem teszem. Hanem konstátálom, mely szerint társadalmunkban az emberek nagyrésze azért nem érti meg egymást, azért választja el az embereket egy egész világ, mert nem hallgatják meg egymást . . . Vagy papagálymódra utánbeszélnek. Nem gondolkoznak.

levő személyzet vette gondozásba, a vendégek a fürdő két fogatán bevonultak. Az ebéd utáni, valamint a későbbi helyszíni szemle alkalmával láttuk, hogy itt is tulnyomó számban vannak izraelita honfitársaink. Mint minden téren, úgy itt is ők a hangadók, a séta-helyeken nagy tömegekben, hölgyek, férfiak erős hangon társalognak.

Vannak az ország különböző részeiből úgy intelligencia, mint különösen köznép.

Az elszállásolásnál peches voltam, a 3 új épület egyikébe, a „Turul“ című lak 1-ső számú szobájába helyeztek. Ez egy nagy épület 16 szobával. Az egész épületben negyvenöt voltunk, a többi 40—50 izraelita. 2—3 egy szobában. Ezek aztán este kiültek az oszlopos tornácra, elfoglalták az ülőhelyeket, zajos vihogás, kacagás és beszélgetés között fél 11—11 óráig is zavarkodtak.

Alvásról természetesen szó sem lehetett. Pedig minden lakon az épület közepén nagy fekete betűkkel van egy papírlapon kinyomtatva: „Csendet kérünk.“ Ők tulteszik magukat, mert hatalmuk tudatában nem respektálják az igazgatóság rendeleteit. Természetes, hogy ezen kellemetlen esemény orvoslás végett be lett jelentve az igazgatóságnak, a megoldás az lett, hogy egy más lakba mentünk, hol esendességben vagyunk.

A „Turul“-szállóban értem egy péntek estét — sabszt. — Szobám mellett a 3-ik számban volt 3 zsidó férfi, kik már este 8 órakor, nyitott ajtó mellett elkezdtek énekelni

És merem mondani, hogy azok, kik ebben előljárnak, nem a katolikusok, nem a keresztények, mint azt a fentebbi nyilatkozat is konstátálja.

Mi tanulunk, haladunk. Minden tudományos, szociális kérdés figyelmünk és lelkesedésünk tárgyát teszi. Egész addig . . . míg a fejszét hitünk, meggyőződésünk gyökerén nem látjuk. Akkor mi is előveszünk argumentumainkat, igazságainkat. A józan ész. A még el nem csavart logika érveit. A nemzet szentséges multját. Tanulságait . . . És elővesszük a polgárok jogát . . . az egyesülésben rejlő erőt és jogot.

De mit tapasztalunk? Hogy velünk szemben a szabadsághoz, a liberalizmushoz éppen nem méltó fegyverekkel élnek. — Amit a szókimondás rettenthetlen bajnoka, Tóth Béla így jellemzett: — Nem hallgatni meg senkit. Hanem csak ütni vagy legjobb esetben leordítani az embereket.

No hát kérem szeretettel, kik — a türelmetlenek? (A reakzionáriusokról egy más alkalommal teszek kérdést.)

. Van egy barátom — a többi közt. Szép készültségű, nagy tehetségű, gondolkodó ember. Szabadgondolkodó. (?) Türelmesen szoktam meghallgatni. És vártam sokáig, hogy ő is ezt cselekszi. Meghallgat engem. Elolvassa azokat, amiket én írok vagy olvasás céljából neki átadok. Nem tette. Mosolygott. Hiszen ez ma nem szokás. A ker. tan, bölcsélet, szociológia, egyesülési célok tana olyan, mint a muzsika. Mindenki ért hozzá. Egyszer aztán toppantottam. De barátom, ez nem igazság. Ez nem járja. Ládd-e, ti

szertartásos énekeiket. Ez eltartott 11—1/212 óráig.

Ez ellen nem szóltunk, mert vallási szertartásaikhoz tartozik, törvény szerint mindenkinek vallását és szertartásait tisztelni kell.

De nem maradtam adósuk, mert 5-én reggel 3 órakor elkezdtem egyházi énekeket énekelni — kinyitva szobám ajtaját. — Kevés idő múlva kijött egyikük, kérő hangon szólott, hogy esendesebben énekeljek, vagy tegyem be az ajtót. „Maguknak pénteken este ünnepük volt? nekem ma van ünnepe, lat csak a zsidóknak privilegiuma, hogy Istent dicsérheti? Mehet!“

Aki a körülményekhez alkalmazkodni tud és akar, sokkal kevesebb kellemetlenség és bosszuság fordul elő életében, mint egy másik elégedetlenkedőnek, mindig zsörtölőnek. Áll ez különösen az olyan egyénre, aki fürdőre megy. Más az, akinek nincs szüksége fürdőzésre, aki szórakozás, változatosság, modern szokásból megy fürdőre, az ilyen rendelkezik, parancsol és fizet. Legtöbbnyire a vagyonos osztály teheti, de aki egészsége helyreállítása céljából kénytelen, anyagi helyzetének tekintetbe vételével, csak nagy kiszámítással mehet fürdőre, az ne emelje fel igényeit, az kifogásokat ne tegyen, mert az emberiség nagy része ma elégedetlen mindennel. Kritizálni, kifogásolni minden lehet. Itt is hallok, hol a lakás, hol az étkezés ellen kifogásokat, pedig mindkettő még egy nagyobb igényü egyént is kielégíthet.

csak úgy teszték, mint Athenében Euripiádesz. Már nem sokára botokkal és nem okokkal kényszerítitek az embereket dogmáitokra. Mert azokban usztok, pedig minket tartok dogmatikusoknak. Én Themis-soklesszel kérlek:

— *Üss, de hallgass meg!* Olvasd nagy gyűléseink beszédeit. Olvasd lapjainkat, tudományos könyveinket, melyekről bevallottad, hogy soha kezvedbe nem veszed. Hát akkor, mikép ítélnél rólunk, a mi ügyeinkről? A mi érveinkről, a mi dolgainkról.

És megszegyenkezve vallotta be, hogy jogos a panaszom. Meghallgatott. Olvassa a mi érveinket is. Szétbontja, összehasonlitja. Következtet. És az én barátom ma már rendíthetetlenül vallja, hogy bizony *nem oly fekete az ördög, mint aminek festik . . . a türelmetlen . . . ellenfelek. Sőt tiszta sor ami jogunk, ami ügyünk.*

Ilyen különös véleményben vannak ezren és ezren.

Ez ma a helyzet uraim . . . Ezen a „különös egyoldalú“ véleményen kell egyet rántani . . . és a magyar emberek közelebb jutnak — egymáshoz.

Amire életkérdéses szüksége van nemzetünknek.

Városi közgyűlés.

Szatmár-Németi szab. kir. város törvényhatósága f. évi hivatalos nyári időszakban első ülését július hó 13-án délután 3 órakor tartotta meg a városháza nagy tanácstermében. A rekkenő meleg daczára a városatyák meglehetősen számban gyűltek össze s megadással türték a tanácssterem fojtó melegét.

Igen jól esik már a megérkezésnél, ahol a jövetelét jelző vendég elé a fürdő fogatja megy az állomáshoz s ott ügyes személyzet várja az érkezőt, rögtön megfosztja a sok esomágtól, láttam családokat 5—6 csak kalap skatulyával.

A fürdő belterületén Teller Ferenc igazgató fogadja a vendéget, kellemes társalgás közben kíséri az érkezőt szállására. Bármily ügyben, készséggel ad felvilágosítást az iroda-személyzet; igazgató, irodatiszt Feller Sándor. A fürdő személyzete figyelmes és előzékeny.

Meglepően szép és gyönyörű a fürdő parkja, 100 hold kiterjedésű, százados tölgyek — köztük az ezred éves lehet 500—600 éves tölgy — közel a tennis pályához — sudar hársfák, sok magas fenyő, ujabban a fürdő szélei felé beültetve 2—3 méteres fenyők sűrűn, úgy, hogy egy évtized alatt nagy területen fenyves lesz. Már is a parkban imitt-amott egész kis fenyőerdők vannak.

E remek park kiváló gonddal van kezelve. Állandóan munkások dolgoznak benne, ez a park a fürdő-közönség tartózkodása egész nap, itt tölti idejének legkellemesebb részét.

Legnépesebb a park akármely része reggel 6—8-ig és délután 5—7-ig. Ekkor van ugyanis „az itatás.“ Utána 1 órai séta. Érdekes látvány, amint egyik tejjel és meleg bikszádi vízzel; — a másik hideg víz és tejjel, — a harmadik 38°C. meleg vízzel pohá-

A tárgysorozat valami különös vonzó erővel nem rendelkezett, azért az egész közgyűlés lefolyása teljes érdeklődés mellett történt. A közgyűlésen dr. Falussy Árpád főispán elnökölt. Részletesebben a következőkben számolunk be:

1. A főispán 3 órakor megnyitja a közgyűlést, azután megválasztják a közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítő bizottságát és a hitelesítés idejét a közgyűlés f. hó 17-ik napjának délutáni 3 órájára tűzi ki.

2. Ferenc tan.-jegyző felolvassa a polgármester havi jelentését tett intézkedéseiről és a törvényhatóság állapotáról, melyből a következő részleteket emeljük ki. A hivatalos ügymenet a szokott jó rendben folyik zavartalanul. Az adminisztrációban a múlt évhez képest az ügydarabok száma jóval emelkedett. Az egyes hivatalok működése teljesen jó és kifogástalan.

3. Tanácsi előterjesztések. Boromisza Tibor dr. püspök ur Ó Méltósága köszönetét a törvényhatóság üdvözléséért, özv. Kiss Áronné köszönetét a közgyűlés részvétnyilatkozatáért tudomásul vették, nemkülönben a május havi adó elő- és leírását is. Pál János kérelmét Batthyányi-u. 8. és 15. szám alatt szabályszerű méretektől eltérő építkezés iránt teljesítették. Barakonyi Pál ny. rendőr segédkerítésnek való alkalmaztatását a közgyűlés elfogadta. Klein Márton kérelmét adótartozásának helyesbitése iránt elutasították. A II. évnegyedi pénztárvizsgálatról szóló jelentés egyhangulag tudomásul vétetett.

4. Gazdasági s jogügyi javaslatok. Grünfeld Ede, Czégényi József, Nagy Károly és Nagy Ernő napdíjfelemelése iránti kérelme kedvező elintéztést nyert. A díjnokok drágasági pótlékát megszavazta a közgyűlés. Valkovics és Weisz kérelmét, hogy a kezesség folytán származott városi tartozásukat részletekben fizessék le, elfogadták. A postapalota építési ügyéről szóló jelentést, melyet dr. Vajay Károly polgármester referált, dr. Kele-

men Samu országgy. képviselő felszólalása után tudomásul vették. A villam-alap által felveendő 280,000 korona kölcsönre beérkezett ajánlatok közül a Magyar Jelzálog-Hitelbank ajánlatát fogadták el, mint legelőnyösebbet. A szabad nyomásos gazdálkodás ismét élénk vitát provokált, ezuttal azonban szerencsésen elintéztést nyert. A polgármester terjedelmes felvilágosítása, dr. Fekete Dezső, dr. Haresár Géza felszólalása után a szakosztály véleménye mellett döntött a közgyűlés. Az iparos tanoncziskola költségvetését elfogadták változtatlanul.

5. Hatósági átiratok. A polgármesterek értekezletének, Békésvármegye, Bácsbodrogmegye, Hajdúvármegye átiratát pártolólág tudomásul vették.

6. Nyugdíj-ügy. Özv. Zoltai Józsefné özvegyi nyugdíját 152 kor. 98 fillérbe állapította meg a közgyűlés.

7. Magán-kérelmek. Dr. Wallon Gyula ker. orvos 3 heti, dr. Lénárd István árvaszéki ülnök 4 heti, Novák Lajos főszámvevő 6 heti, Bartha Kálmán gazd. tanácsos 6 heti, dr. Pap Zoltán I. aljegyző 4 heti, Matkó József irnok 4 heti szabadságot kért és kapott.

Több tárgy nem lévén, a főispán elttetésével a közgyűlés véget ért.

(M—n.)

Ismétlők oktatása

Az 1868. évi 38. t. cz. 48. §-a a 6—15 éves tankötelesek oktatását két részre osztja. A 6—12 éves tanköteleseket minden nap, 13—15 tanköteleseket pedig a hét bizonyos napjain kötelezi az iskolába járásra.

A törvény inteniója és világos rendelkezése szerint az ismétlő iskolába csak az a 13—15 éves tanköteles gyermek lenne felvehető, aki a 6—12 éves tankötelesek számára előírt tanfolyamot elvégezte. Ez sajnos nincs így. A statisztika mutatja, hogy

rában neki indul a parknak s különböző irányokban utközben találkoznak szemben egymással. 25—30 lépést téve megáll az ember, iszik egy kortyot, ez így megy s egy pár perc alatt elfogy a 2—3 deczi víz. Ivás közben az ismerősök fölemelt pohárral köszöntik egymást, mint kvaterkázás közben szokás. Az 1 órai sétát mindegyik megtartja. Sőt tulajdonképpen egész nap sétál az ember, mert a zöld oly csábítólag hívogat, hogy lehetetlen ellenállani.

Látványosság számba megy az a telep, ahol a víz töltése, palackozása és dugaszolása történik.

Egyik oldalszárnyban van a gépház, melyben a Bulling-készülékhez szükséges compressor, a vízvezeték tápláló új fajta szivattyú és vízemelő gép van elhelyezve.

A víz töltése, palackozása és dugaszolása mintaszerű.

Egyszerű oláh férfiak, nők, fiúk, leányok — szám szerint 28—30-an — végzik rendkívül ügyesen és szaporán, naponta egy pár ezer üveg készül.

A telep baloldali első helyisége a mosoda, hol 3—4 fiu, leány a visszakerült üve-

geket gépezettel tisztára mossák. Ez a tiszta üveg át lesz téve egy roppant tágas terembe, itt lesz befejezve az összes munkálat. 3—4 fiu az üvegeket tölti a viztartányból. Ha abból kifogy a víz, villanyesengő szól a forráshoz, hol egy oláh ember forgásba hozza a nagy kereket, amely nemesak a kutat, — hanem nyomás útján ellátja a telep viztartányát állandóan vízzel.

Jobb- és baloldalon egy-egy férfi a megtöltött üveget egy gép alá tartja, melynek teteje egy nagy tölesér alak, ebben dugók vannak, egy-egy dugó egy esatornán lejut és benyomódik az üvegbe.

Tovább fiúk és leányok ráteszik a fényes lemezt, csak úgy lazán, továbbbitják, ott géppel ráillesztik, végre 2 férfi az így kész üvegre a vignettát ragasztja.

A kész üvegeket raktározzák, csakhamar szállítják.

Fontos szociális feladatot teljesít a fürdőigazgatóság, midőn ezeket az oláh munkásokat alkalmazza.

Egy férfinek havi fizetése 50 korona.

Munkás, szorgalmas, becsülni való nép ez! Csak lelkiismeretes vezetőkre van szük-

milyen nagy számu tanköteles gyermek esatangel szerte az országban mindenféle nevelés gondozás és tanítás nélkül egyrésze azért, mert nincs számokra elegendő iskola, másrésze azért, mert még mindig nem veszik komolyan a tankötelesek beiskolázására vonatkozó törvényes intézkedéseket sok helyen a sógorozás és a komázás folytán nem hajtják végre különösen az ismétlő tankötelesekkel szemben. Ha mélyebben és behatóbban tekintjük meg ezt a szomorú jelenséget és foglalkozunk azzal a kérdéssel akaratunk ellenére is fel kell fedeznünk ezekkel a visszaélésekkel szemben azt, hogy a gondolkodni kezdő és tudó ismétlő iskolák látogatására utalt tanköteles gyermekek sem valami nagyon rokonszenveznek a tanítás ezen szervével. De hát miért? Azért, mert az ez idő szerint meglevő mindkét nembeli gyermekek számára fennálló ismétlő iskolák legnagyobb részében semmi újat nem tanulnak, azokban csak a mindennapi tanköteles korukban megtanultakat ismétlik, az efféle eljárásnak semmi képző hatása nincs és vonzóereje sem lehet az ismereteiket és tudásukat szaporítani vágyó és akaró tanköteles gyermekekre. Ez a magyarázása annak a parányi részben jogosult animozitásnak, ami törvény által az ismétlő iskolák látogatására utalt tanköteles gyermekeknél meg van.

Ezen bajon nagyban segítettek az eddig rendezetlen életbe léptetett gazdasági ismétlő iskolák is fognak segíteni a most már törvényileg szervezendő hasonragu intézetek.

A 80-as évek vége felé Heves vármegyében beszélgettem az ismétlő oktatásnak abban az időben csak egy helyen próbaképpen leendő ilyen módon való átreformálásáról. Azóta sok helyen megvalósultak beváltak áldásosan munkálkodnak. A népoktatásügy ezen tagozatos munkájának ugy a kulturális valamint a közzgazdasági tekintetéből megbecsülhetetlen értékét gróf Apponyi Albert közoktatásügyi miniszterünk is belátta fenn-

ség, csak emberségesen kell velök bánni a hivatalos helyiségekben.

Julius 7-én elsétáltam Bikszádra, épen úgy találtam el a napot, hogy a gör. katolikusoknak ünnepük volt — Ker. Sz. János. Bementem a templomba, isteni tiszteletüket végig hallgattam. A templomból kijövet végig néztem a menetet, gyönyörűség fogott el, mikor azokat az öles nagyságu, hatalmas természetű, piros, egészséges férfi alakokat láttam. Ugyanakkor némi szomorúság is elfogott, eszembe jutott, mily kár, hogy testileg menyire fejlettek, szellemi világuk a 0 fokon áll.

Megérdemelne ezen alapján jó nép, hogy a kormány, a társadalom minden eszközzel, anyagi áldozattal oda hasson, hogy az emberiség e hasznos tagjai a sötétség, az elmaradottság békóiból kiszabadíttassanak.

Dr. Rottenbiller Ödön fürdőorvos egy képzett, kiválóan lelkiismeretes, különösen bánásmódja a betegekkel, kedves modora, egész orvosi ténykedése a fürdővendégek között általános meglegedést szül.

Főtisztelendő Szerkesztő urnak

(Bikszád-fürdő)

kész szolgálja

Mondom.

MOLDOVÁN JENŐ
KÉZMŰ- ÉS DIVATÁRU-ÜZLETE
SZATMÁR, DEÁK-TÉR

ITT AZ ALKALOM!
Üzlet átalakítás miatt mélyen leszállított árak!
Batiszt, zefrek 12 krajczár. Kartonok és mosódelinek 22 krajczártól. Szövetek, delinek, batisztok, vásznak, kanavásznak és minden más czikkekből.
LESZÁLLÍTOTT ÁRAK. CSAK RÖVID IDEIG.

maradásukat örök időre törvényhozásilag biztosította. Övé az érdem, no meg azé is, aki ezt nem is olyan régen felszínre hozta.

Nemrégiben a „Magyarország“ közgazdasági rovatában „Iparosképzés“ czim alatt az alább következő közleményt olvastam: Fodor Gyula Zoltán fővárosi ipariskolai tanító, ki az asztalos mesterséget megtanulta, azzal a kérelmmel fordult a székesfőváros tanácsához, hogy bizza meg létesítendő faipari tanműhely (asztalos) szervezésével és felállításával. A tanműhely főleg a polgári és a középiskola felsőbb osztályainak növendékeit foglalkoztatja s ezekkel akarná a műasztalossgot megkedveltetni.

Nem tudom mikor, hogyan, mily formában és milyen méreteiben gondolja Fodor Gyula Zoltán ur nagyfigyelmet érdemlő eszméjét megvalósítani és hogy lehetne-e és kívánatos volna-e, a közleményben megnevezett iskolákat látogató tanulók számára ennek a tanműhelynek beállítása és felszerelése, de hogy feltétlenül kívánatos volna efféle intézményeknek, legkivált nagyvárosokban, az ismétlő iskoláknak, helyesebben az ismétlők oktatásával kapcsolatosan való létesítése az kétségtelen.

A legtöbb iparágnál egész helyesen iparostanulóknak csak 14 életévüket meghaladó gyermeket szerződtek. A népiskolai törvény rendelkezése szerint 12 éves koráig köteles minden gyermek naponként iskolába járni, azoutul ismétlő iskolai tankötes lesz valamennyi 15 éves koráig. Már cikkem elején említettem és itt is megismétlem, hogy a gyermekek nem szívesen járnak ismétlő iskolába, mert ott igaz semmi újat nem tanulnak, de ha az ismétlő iskola, illetőleg az ismétlők oktatása ilyenféle intézményekkel kapcsolhatnák össze, más értéke lenne az ismétlő iskola munkájának. Örömmel járna abba az iparos pályára készülő ifjúság s már itt szerezniének maguknak ipari pályájuk elsajátításához hasznos ismereteket. Már itt megszoknák és kedvelnék a munkát, ami rendkívül megkönnyítené új munkakörükbe való beilleszkedésüket. A legszegényebb szülő is készséggel hozna áldozatot gyermeke érdekében ilyen intézmények létesítése czéljából, hiszen annak az átmeneti idő alatt még nevelési szempontból is megbecsülhetetlen nagyértéke lenne. Hány gyermek züllött már el az alatt a 2 év alatt, amit elemi iskola 6 osztályának elvégzése után 14 éves koráig, amikor iparos tanulónak elszereződhet, mindenféle felügyelet és irányítás nélkül eltöltött. Ez alatt az idő alatt elkövetett botlások sokaknál egész életükre kihatnak, s a helyett hogy a társadalomnak számottevő, értékes, munkás tagjai lettek volna, proletárokká válnak. A társadalomnak ez a mulasztása teremtette meg és táplálja nálunk a nemzetközi szociálizmust.

Hivatalos állásomból kifolyólag tehát kötelességszerűen foglalkoztam a múltban az ismétlő iskolai életnek ilyen módon való reformálásával. Kezdeni Gömör-Kishont vármegyében akartam az Uj-Antalvölgyi üveggyár most már állami, iskolájánál. Javaslatot tettem arra nézve a vallás- és közoktatásügyi, valamint a kereskedelemügyi miniszteriumokban, hogy az ismétlők oktatását egészítsük ki és kapcsoljuk össze üvegfestészeti oktatással, amivel abban az időben nálunk alig foglalkozott néhány ember. Hogy áll most ez a szép és hasznos iparág nem tudom, csak azt állíthatom, ha sikerült volna ezt az említett helyen annak idején szerveznem, egy megélhetési forrást nyitottam volna az ottlakó szűkes vi-

szonyok között élő szegény emberek számára s jóval kevesebben mentek volna ki kenyeret keresni Amerikába. Az iskolánál ennek a fontos újításnak bevezetésére az ottani áldozatkész tényezők bevonásán kívül 600 forintra lett volna szükség. Tulajdonképen ez volt az indító oka, hogy e tárgyban felterjesztést tettem a vallás- és kereskedelemügyi m. kir. miniszteriumokhoz. Az utóbbi elismeréssel szóló törekvéseimről, de sajnálatára a kért segélyt fedezet hiányában nem engedélyezhette. A vallásügyi miniszterium tett-e valami intézkedést arra, most már igazán nem emlékszem, az érdeklődőknek e tekintetben kimerítő tájékoztatást nyújthatnak Gömör-Kishont vármegye kir. tanfelügyelőségének irat-tárában őrzött iratok. Csekély 600 forint miatt dőlt dugába ez a kísérlet és esett el Kokova környékének szegény népe több ezer koronára rugó állandó évi jövedelemtől.

Fodor Gyula Zoltán ur gondolatának ilyen módon leendő megvalósítása megmérhetetlen erkölcsi és anyagi előnyöket eredményezhetne, nagyon érdemes volna vele behatóan foglalkozni, de csak ahhoz értő és az efféle újításokért lelkesülni tudó emberek bevonása révén a tanügyi kormányzatnak különösen pedig a székesfőváros tanügyi hatóságának. Azt hiszem meg is fogják tenni. Budapest, 1908. június 17.

Meszlényi Zoltán.

Tájékoztató

Szatmár vármegye és Szatmár-Németi sz. kir. város monografiáihoz.

Borovszky Samu dr., a M. T. Ak. tagja, mint főszerkesztő vezetése alatt álló „Magyarország Vármegyéi és Városai“ czimű országos monografiái keretében most jelent meg egyszerre a XIII. és XVI. kötet. Az egyik Szatmár vármegye, Nagykároly, Nagybánya és Felsőbánya, a másik Szatmár-Németi sz. kir. város önálló monografiáját tartalmazza. Amaz 636, emez pedig 316 lap terjedelmű. A két monografiát egyben adta ki a szerkesztőség s így a hatalmas kötet ezer oldal terjedelmű. 116 műmelléklettel, 454 képpel, 6 térképpel, 54 egész oldal autotipiával, két színes műlappal és számos szöveggképpel. A vármegye térképe már a legújabb változások figyelembevételével készült, az új helységnevekkel, ut- és vasutvonalakkal, hegy- és vízrajzzal és járási beosztással.

Az előszót Bársony István az ékeztollu író, a vármegye alapos ismerője írta meg az ő színes tollával, természet- imádásával és e vármegye iránt érzett nagy szeretetével. „Nekem örömem volt, hogy így visszaszállhattam a szívemmel oda, a hova mindig vágyom ma is“; mondja előszavának végén.

A vármegye természeti viszonyai még nincsenek teljesen felderítve. Faunája, flórája csak helyenként ismeretes. Geológiáját azonban, a bányászattal kapcsolatosan, annak történeti fejlődésével, megírta Szellemy Geyza kir. bányatanácsos, a hegy- és vízrajzot Nyilas István a kohászatot pedig Oblatek Béla kir. bányatanácsos. Ehhez tartozik a Berey József nagyecsedí esperes-lelkészről szépen megírt fejezet az ecsedí lápról.

A vármegye községeinek történetét és leírását ebben a kötetben is Vende Aladár, a monografia egyik szerkesztője írta és minden egyes község vagy pusztá történetét az első okleveles nyomától levezeti a mai napig, felsorolva a községek összes földesurait és birtokosait a legrégebb időtől kezdve. A fejezet bemutatja egyszersmind a vármegye várait,

kastélyait, régi nemesi kuriáit és urilakait. Várakban és kastélyokban a vármegye szegény. A török-tatár-dulások és a kurucz-háborúk mind elpusztították. Csupán az erdődi várak állnak még a részben újabban restaurált romjai, továbbá a Károlyiak nagykárolyi és Rozsályi Kunok szépen restaurált rozsályi várkastélyai. Nagybanszabású régi kastélyok még a báró Vécseyek sárközi, gróf Telekiék hosszufalui, koltói és a restaurált pribékfalusi a gróf Degenfel-féle erdőszádai és a gróf Hadik-Barkóczy-féle jánki kastély. Régi nemesi kuriáinak típusai fölötté változatosak és gazdagok. Legérdekesebbek és legrégebbek a faoszlopos, tornácos óriás tetejű alacsony házak, a régi jó időkben még a leggazdagabbaknál is zsuppal voltak fedve. Ezeknek egyik legérdekesebb típusa a Luby Béla orsz. képviselő nagygéci kuriája.

A nagykároly városra vonatkozó fejezetet Ujfalussy Amadil írta: a Nagybányára vonatkozót Mórócz Zsigmond, Felsőbányát Farkas Jenő polgármester. A néprajzi részt ugyancsak Mórócz Zsigmond írta meg érdekesen és tanulságosan. Ezt követi Nyárády László kir. főmérnök munkája a vízszabályozásról és ármentesítésről, két tanulságos átnézeti térképpel. A mezőgazdaságra és állattenyésztésre vonatkozó fejezet a vármegyei Gazdasági egyesületnek időközben elhunyt elnöke: Domahidy Sándor írta. Az egészségügyi részt Áron Sándor dr. megyei tiszti főorvos tárgyalta, bemutatván a vármegye híres gyógyfürdőjét: Bikszádót is. Ezt követi Bodnár György kir. tanfelügyelő tollából a vármegye magasfoku közoktatásügyének alapos megismertetése.

Az Irodalom Tudomány és Művészet című fejezetet Vende Ernő tanár írta. E fejezetből megtudjuk, hogy itt született a híres Bakócz Tamás érsek, Erdősi Sylvester János, a XVI század elején, korának egyik legnevezetesebb írója és tudósa Batizi András, a híres reformátor. Károli Gáspár a bibliafordító, Milotai Nyilas István püspök, Bánfi-Hunyadi János, a XVI. században a londoni Gresham-College nagynevű tanára, Misztófalusi Kiss Miklós, a XVII. századbeli világhírű magyar könyvnyomató. Lugossy József tudós, Peres Sándor, a nemrég elhunyt kiváló paedagogus, Vasváry Pál az 1849-iki vértanu, Pap Endre költő, Lauka Gusztáv, a kitűnő humorista, Gaál József a „Peleskei Nótárius“ szerzője, Bodnár Zsigmond tudós, Kiss Áron, a most elhunyt ref. püspök, Jendrassik Jenő, Acsády Ignác, Barna Ferdinand, Zolnai Gyula, Schönherr Gyula tudósok, Lendvay Márton és Kovács Gyula színművészek, Ligeti Antal festőművész, nem szólva Petőfi Sándorról, kinek költészetére és életére döntő befolyással volt Szendrey Juliával való viszonya, Gvadányi Józsefről, ki innen vette szatirját, a peleskei nótáriust. gróf Teleki Sándorról, a koltói grófról, Petőfi barátjáról és végül Kölesey Ferenczről, a csekei remetéről, ki nemes életét és működését a vármegyének és hazájának szentelte.

A vármegye őskorát Vende Aladár ismertette a helyszínén végzett ásások alapján, miután a vármegye területén eddig régészeti szempontból terra incognita volt. Legkiválóbb része azonban e kötetnek a vármegye története, melyet Bagossy Bertalan, a szatmári kir. kath. főgimnázium tudós tanára írt. Eredeti kutforrások és levéltári kutatások alapján számos oly eddig ismeretlen adatot hozott felszínre, melyekkel történetírásunk gazdagításához lényegesen hozzájárult. Ennek függelékeként Domahidy István közöl érdekes visszaemlékezéseket a 40-es évektől maig,

Ezt követi ifj. Réiszig Ede dr. történetíró avatott tollából az utolsó 40 év története, majd a vármegye nemes családjainak genealógiája, mely Gorzó Bertalan megyei levéltáros közreműködésével készült és amely 118 ezimert mutat be, közliük számos eddig ismeretlen, ugyancsak számos új adattal gazdagítva a családtörténeti irodadalmat.

Szatmár-Németi sz. kir. váios monografiájának rövid előszavát Vajay Károly polgármester írta. A városi közgazdasági viszonyait Ferencz Ágoston tanácsjegyző, a város háztartását és közigazgatását ugyanő ismerteti. Az utalózatra és közlekedésre vonatkozó fejezetet Erdélyi István város mérnök írta, a várost magát Fechtel János tanár ismerteti és ő írta a legújabb korra vonatkozó részt is. Az „Erdőgazdáság“ című fejezet Léber Antal városi főerdész munkája, a vízszabályozás Nyárády Lászlóé, a közoktatásügyi fejezet Bodnár György, a törvénykezési részt Tanódy Endre dr. ügyvéd írta és az „Irodalom, Tudomány, Művészet“ című fejezetet Ferencz János szerkesztő. E fejezetből megismerjük a város közművelődési, irodalmi tudományos intézményeit, szünügyét és kifejtett sajtóját. Ezt követi, ugyancsak Bagossy Bertalan tanár tollából, a városnak nagy alapossággal, kitűnően megírt változatos története, melyet a városban letelepedett nemes családok genealogiai ismertetése egészít ki.

A kettős kötet ára diszkótésben 20 korona. Megrendelhető Budapesten a kiadóhivatalban, V., Arany János-utca 1, a Magy. Tud. Akadémia épületében.

H I R E K.

Hátratékos előfizetőinket tisztelettel kérjük, sziveskedjenek előfizetési díjait kiadóhivatalunkba beküldeni.

Ki lesz a szuperintendens. A tiszántuli református egyházkerület e hó 7-én rendkívüli közgyűlést tartott Debrecenben a szuperintendens választás kérdéseben. A közgyűlésen egyházi részről Dávidházy János esperes, világi részről Dégenfeld József főgondnok elnökölt, A népes közgyűlés új szavazat bontó küldöttséget választott azzal a megbizással, hogy ha az első szavazásnak — melynek határidejeül augusztus 15-ike tűzött ki — nem lenne meg az eredménye, legott új választást tüsszön ki, úgy, hogy az új szuperintendens beiktatása még az őszi kerületi közgyűlésen megtörténjék. Az egyház kerületi gyűlés bevégezte után bizalmas értekezlet volt, melyen a szuperintendens személyét illetőleg *Dicsőfi József* egyházkerületi főjegyző, debreceni lelkipásztorban állapodtak meg.

Főnöknők elhelyezése. Az irgalmas nővérek tartományi főnöknője *Penp Antal* praelátus-kanonok, tartományi főnökkel egyetértőleg az üresedésben lévő házfőnöknői állásokra a következő nővéreket jelölte ki. A beregszászi sz. Annaháza Kapuy Piroskát, Erdődre Regensbogen Fabiolát, Erzsébetvárosra Schmiedt Aemiliánát, Kőröspatakra Kondvieska Matheát, Magyaróvárra Bedross Gaudentiát, Székesfehérvárra Sztás Pankráciát, Székelyudvarhelyre Ocskay Fausztinát, Szepesolasziba Laun Augusztát, Királyhalmecze Kresnyák Izidorát. A püspök ur Ó Méltósága a kijelöléseket jóváhagyta.

Királyi kitüntetés. Ó felsége a király *Karenovics József* m. kir. államvasuti főellenőrnök a koronás arany érdemkeresztet adományozta. *Karenovics* városunkban hosszabb ideig állomásozott, honnan Budapestre lett áthelyezve.

Személyi hir. *Binder* András dr. kanonok, papneveldei kormányzó Máramarosszigetről hazaérkezett.

Főnökhelyettes. A pénzügyminiszter *Mező* Károly pénzügyi számvizsgálót a nagy-károlyi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvéveségi főnök állandó helyettesévé nevezte ki.

Hymen. *Halmi* Bódog máramarosszigeti kir. törvényszéki jegyző a napokban esküdtött örök hűséget *László* Dániel hódmezővásárhelyi posta és távirtdafelügyelő leányának, *Aranka* kisasszonynak. — Tiszaujhelyi *Ujhelyi* József egresi körjegyző a mult nap esküdtött örök hűséget *Milotán Tarpay* Lajos földbirtokos leányának, *Gizike* kisasszonynak. — *Majos* Győző szolgabírói irnok vasárnap esküdtött örök hűséget *Domahidán Uray* Károly földbirtokos leányának *Erzsikének*. — *Veress* László, az Ecsedi-láp lecsapoló társulat tisztviselője jegyet váltott *Valásek* János nagy-károlyi polgár leányával, *Pepikével*. — *Mertz* József helybeli fűszerkereskedő holnap esküszik örök hűséget *Deési* Margit fűszerkereskedőnőnek. — *Simon* László kir. számellenőr a napokban tartotta esküvőjét *Nagybányán Hitter* Vilmos fogadott leányával, *Nyisztor* Gizellával. — *Bögyözi* Mihály munkácsi adóhivatali tiszt esütörtökön esküdtött örök hűséget *Godáesy* Gizella mezőterebesi áll. isk. tanítónőnek. — Dr. *Vajna* Géza ügyvéd a „Szatmár“ című lap felelős szerkesztője szerdán délelőtt esküdtött örök hűséget *Biky* Károly ref. esperes bájos leányának *Kornéliának*. — *Barabás* Ferenc dr. ügyvéd és *Dörner* Hedvig, néh. *Dörner* Róbert leánya e hó 6-án esküdtek egymásnak örök hűséget.

Áthelyezett vasutasok. *Gopesa* Gerő állomásfőnökhelyettes jelenlegi minőségében Máramarosszigetről városunkba, *Futó* Béla hivatalnokjelölt Máramarosszigetre helyeztetett át.

Kinevezések a postánál. *Stella* Sándor nagybányai postafőnököt a miniszter főtisztá, *Jeney* Gyula számtisztet számellenőrré nevezte ki.

Gyászhir. Ujfalusi *Ujfalussy* Géza Máramarosmegye várnagya e hó 7-én 34 éves korában hosszas szenvedés után tifuszban elhalt. — *Szirmay* János máramarosszigeti kir. ügyészségi hivatalnok neje, szül. *Nuricsán* Ilona 45 éves korában elhalt. — *Preinesberger* Gyula máramarosszigeti városi aljegyző neje, szül. *Faulhaber* Anna 56 éves korában elhalt. — *Csuha* Mihály földbirtokos 68 éves korában Szobránczon elhalt. — Ifj. *Máthé* Sándor helybeli fűszerkereskedő kisleánykájá tegnapelőtt reggel elhalt. Tegnap délután temették el. — *Beszedics* Vilmos, m. kir. postamester, az arany érdemkereszt tulajdonosa, munkás életének 68-ik évében folyó hó 1-én Sárközön elhunyt. Temetése a rokonok és nagyszámu ismerősök részvétele mellett ugyanott f. hó 3-án ment végbe. Az elhunyt kiváló gyakorlati gazda volt, ki mint ilyen is a közéletnek jelentékeny szolgálatokat tett. A Szatmár megyei Gazdasági Egyesület életében is szerepet játszott, sőt mint gazdasági tudósító az országos mezőgazdasági ügy szolgálatában is értékessé tudta magát tenni.

Papszentelés. A püspök ur Ó Méltósága a papnevelőtintézet végzett növendékeit e hó 22-én subdiakonussokká, 23-án diakonussokká és 25-én áldozópapokká szenteli. A felszentelendők: *Krosnyiczky* József, *Lubomérszky* Jenő, *Patay* István Jenő, *Schoket* Ödön.

Hir egy szerkesztőségéből. *Erdőssy* Vilmos a Nagy-károlyban megjelenő „Szat-

mármegye“ című heti lap felelős szerkesztője, a „Szatmár és Vidéke“ főmunkatársa utóbbi laptársunk kötelelékéből más irányu elfoglaltsága miatt kilépett.

Katholikus népszövetségi gyűlés Szatmáron. E hó 19-én (vasárnap) városunkba érkezik *Huszár* Károly szerkesztő, hogy a központ megbizásából ismertesse a Kath. Népszövetséget. Ugyanez alkalommal beszédet tart még az ügy két lelkes barátja. Kérjük ez uton az ügy iránt érdeklődők szives megjelenését. Kivánatos, hogy mindazok, kiknek embertársuk jóléte s boldogsága szíven fekszik, ne csak maguk vegyenek részt a gyűlésen, de ismerőseiket is buzdítsák a megjelenésre. A gyűlés kezdete délelőtt 11 órakor a Czecczil-egyesület nagytermében. — *Több kath. népszövetségi tag.*

Az erdélyi színikerület új igazgatója. Nem rég említettük, hogy *Krémer* Sándor volt szatmári színigazgató, akinek az erdélyi színikerület elnyerésére legtöbb kilátása volt, a szabadkai színházat nyerte meg. Helyébe az erdélyi színikerület választmány a napokban megtartott ülésén *Szilágyi* Dezsőt, jelenleg a dunántuli, előbb a szatmári színház tagját választotta meg.

Megyei közgyűlés volt e hó 10-én, mely alkalommal elhatározták, hogy feliratot intéznek az országgyűléshez az önálló jegybank felállítás tárgyában. Tudomásul vették *Eötvös* Róbert és társainak a Szatmár-Erdőd-Ákosi thatósági utvonat sürgős kiépítése tárgyában beadott kérelmét, a megyei díjnokok szolgálati viszonyainak és fizetésének rendezéséről szóló szabályrendeletet, kereskedelmi miniszter leiratát a Bikszád-Komorzáni vasut előmunkálati engedélyének meghosszabbítása tárgyában, dr. *Domahidy* Pál szolgabíró lemondását, a vármegyei tisztviselői nyugdíjválasztmány jelentését a vármegyei tisztviselői nyugdíj-alap tulkiadásainak miként fedezése és annak ideiglenes rendezésére felveendő 50,000 K kölcsön tárgyában.

Kath. népszövetség Száraz-Berek és Lázári községében. Vasárnap, f. hó 12-én alakították meg a népszövetséget e két községben dr. *Szabó* Albert ügyvéd és dr. *Fecht* János. A száraz-bereki lelkész, aki fúradhatatlan buzgósággal készítette elő népet a kitűzött alakuló gyűlésre, mindent elkövetett a siker érdekében és sok szerencsével. Dr. *Szabó* Albert és dr. *Fecht* János délelőtt megjelentek a községben, ahol végig hallgatván a szent misét, az isteni tisztelet után közvetlenül az egybegyűlt nép sokasága előtt lelkes beszédekben fejtették ki az akezió célját és annak nagy horderejét, buzdítván őket a szövetségbe való belépésre. A nép — mintegy ezren — ujjongott örömben és rögtön tüntető felbuzdulással tömegesen léptek be az egyesületbe, miután *Zahonyay* Zsigmond, a nép derék és tevékeny lelkésze a szövetséget megalakítottak kijelentette. Valóban megható volt látni, hogy a szegény hivek mennyi örömkönnel szemükben és mennyi példás jó szándékkal hallgatták a fejtegetéseket, s hogy köszönték, hogy hálalkodtak a szónokok felvilágosításaiért. Száraz-Bereken a filialisok népe is megjelent. Remélhető, hogy e község elszánt harcosokat fog adni a szövetkezetnek. — Száraz-Bekről a szövetség-alakítók *Lázár* mentek át, hol dr. *Lenyvel* Alajos ügyvéd, nagybirtokos szivesen látott vendégei voltak, aki a fogatokat is rendelkezésükre boesította. Dr. *Lengyel* Alajos fényes ebédet adott ven-

dépei tiszteletére, melyen dr. Fechtel János meleg szavakkal köszöntötte a lelkes és hithű házigazdát, — a háziur meghatottan válaszolt. Az ebéd igen kedélyesen folyt le, melyen több tósz hangzott el. Délután 4 órakor volt a gyűlés a tanítói lak területén; ide gyűjtötte a kíváncsi falu népét Kerekes Mihály a község szeretett plébánosa és Gedő Károly az egyház rendkívül munkás, ügyes, buzgó kurátora, aki a hitközség javára már eddig is nagy anyagi eredményekkel dicsekedhetik. Jelen volt e gyűlésen minden lázári lakos valláskülönség nélkül, férfiak, nők, gyermekek. Kerekes Mihály plébános magyarázó szavakkal megnyitotta a gyűlést s felhívta a szónokokat beszédeik megtartására. Dr. Szabó Albert és dr. Fechtel János erre beszédeikben kifejtették a szövetség hivatását és indítványozták a megalakulás kimondását, ami meg is történt. A lelkesedés oly nagy volt, hogy ott helyben azonnal 100-nál többen léptek be — protestánsok is. A nép éltette a szövetséget, a szónokokat s tömör sorokban állott a zászló alá. E község is egyik vára leszen — a jelek szerint — a Kath. Népszövetségnek. Adja Isten, hogy úgy legyen. — Ime, a jó ügy hódít és fényes győzelmeket arat. Csak előre ezen az egyenes uton, csak bátran és elszántsággal előre!!

Tűz. Az éjjel 11 órakor sűrű esengetés hallatszott a tűzjelző toronyból. Tűzoltóink egy pár percz alatt készenlétben vonultak ki a tűzjelző őr által jelzett keleti irányban. Kérve a város végére csakhamar meggyőződtek arról, hogy a tűz városunk határán túl, Kak-szentmárton községben, dühöng. A községet nagy veszteség érte, mintegy 10 lakóház és ugyanannyi melléképület lett a pusztító elem martaléka.

Ugoceamegye kikerekítése. Ugoceamegye törvényhatósági bizottsága elhatározta, hogy feliratot intéz a kormányhoz a vármegye kikerekítése tárgyában. Kíván magához csatoltatni Szatmármegyéből 13 községet, Beregből 2-öt, Máramarosból a dolhai, huszti és ökörmezői járásokat. Így lenne Ugoceának 6 járása 175000 lakossal, Ugron Gábor főispán megígérte, hogy a megye ezen akezióját teljes erejéből támogatni fogja. Hát ez nehezen fog menni, annyi bizonyos. Sem Szatmár, sem a többi vármegyék nem fogják összetett kézzel nézni a területük megcsontítására irányuló törekvést.

Adóhajtás. A megyei közigazgatási bizottsági gyűlésen Luby Géza interpellált a kiméletlen adóbehajtások ügyében. Máskor ugyanis az adóhajtás az aratási idő alatt augusztus végéig szünetelni szokott, most pedig állandóan zaklatják a népet. Nagy Tamás helyettes pénzügyigazgató indítványára elhatározta a bizottság, hogy az adóhajtások felfüggesztése tárgyában felir a pénzügyminiszterhez.

Népgyűlés. Az Országos Keresztényszocialista Párt a Nagybánya és vidéke helyi szervezet megalakítása céljából f. hó 19-én, vasárnap délelőtt alakuló népgyűlést tart. Ez alkalmából Nagybányára érkeznek; dr. Lakatos Géza ügyvéd a szövetség alelnöke és Szalánczy Andor az „Igaz Szó” szerkesztője. A népgyűlés sikere érdekében a szervező bizottság nagyarányú propagandát indított.

A pénzügyintézetek és a végrehajtási novella. A helybeli pénzügyintézetek Jákó Mihály elnöke alatt értekezlet tartottak, amelyen a következő egyhangú határozatot hozták: Az új végrehajtási törvény, mely sem

a kellő határokat megvonni, sem a kellő eszközöket megtalálni, sem az átmenetet megfelelően szabályozni nem volt képes: egyaránt káros a hitelezőre, az adósra s a hitelt igénybe venni kívánó és hitelre utalt felekre. A szatmári pénzügyintézetek azonban nem kívánják a törvény által teremtett káros helyzetet azzal tetézni, hogy szigorral lépjenek fel az adóssokkal szemben, ámbár a törvény őket ily eljárásba szinte belekergeti. A pénzügyintézetek tehát a rájuk bízott érdekekre való köteles gondosság mellett igyekeznek dologi jelzalogos biztosítékot szerezni ott, ahol eddig személyes jellegű hitelt nyújtottak, miután ez utóbbinak vagyoni biztosítékait az új törvény jórészt elvonta. Amennyiben azonban ez az adósok helyzete folytán nem mutatkoznék lehetségesnek, a legteljesebb kimélet elvének alapján járnak azokkal az adóssokkal szemben, akiket a törvény önhibájukon kívül tett hitelképtelenné és akik pontos törlesztés folytán, vállalt kötelezettségüknek tehetségük szerint eleget tesznek. Tartózkodik tehát minden tömeges hitelfölmondástól és az amugy is kellemetlenné vált gazdasági helyzet kiélesítésétől.

Méhészeti előadás. Forgách Lajos méhészeti szaktanár a m. kir. földmivelésügyi miniszter meghagyásából f. hó 17-én d. e. 10 órakor Szatm. gazd. egyesület minta méhésés elmélettel egybekötött gyakorlati méhészeti előadást tart, melyre az érdeklődő közönséget ezuton is meghívja az egyesület.

Czirkusz. A Schmiedt-féle czirkusz tegnap este befejezte városunkban előadásait. Innen Sátoraljauj helyre megy. Sajnáljuk a jó czirkusz távozását, mert valóban minden este élvezetes előadásokat tartott. Az utolsó napokban két nevezetes attrakciója volt: Moto Pfozo a villanyember és a gerendán sétáló ló. Az előbbi bámulatos kitarató ügyességével az utóbbi produkció pedig szenzációs újdonságaival vonta magára a nagyközönség érdeklődését. A villanyember Lövy könyvkereskedő auslagjában is ki volt állítva, ott is sok nézője-bámulója akadt. A czirkuszban pedig majdnem egy fél óráig adta nagy türelemmel az automatát, végre udvarias köszönnel a közönség tapsaitól kisérve távozott, de már mint más halandó ember. A „Blondin” és „Mimi” névre hallgató két paripa szintén szenzációs újdonsággal mutatták meg, hogy közönséges czirkuszi mutatványokat tudásukkal jóval felülmúlták. A „Mimi” egy magasan felállított gerendán ment át, először szabadon, aztán bekötött szemmel, a „Blondin” pedig egy ugyan oly magasban felállított fahengeren gurult végig a közönség nagy bámulatára. A két szenzációs mutatvány kizárólag Schmidt igazgató találmánya s más czirkuszban sehol sem mutatják be. A többi szám is mind érdekes újdonság, különösen Erzi kisasszony kigyóhajlékonysága hajmeresztő mutatványai tetszetek nagyon. A czirkuszt minden este zsuffolásig töltötte meg a közönség.

Legényegyleti bál. A kath. legényegyesület sikerült táncmulatságot rendezett vasárnap este a Kossuth-kerti kioszkban. A tágas helyiségek mind telve voltak közönséggel. Jó kedv, fesztelen mulatság és vig tánc örvendezették a nagy sokaságot. Az ügyes rendezőket méltán ilyeti elismerés.

Értesítés. Minden munkaadók, kik bal eset alá tartozó alkalmazottakat alkalmaznak, 1908. július 16-ig az üzem bejelentő lapot kiállítva tartoznak beküldeni, úgy szintén az összes betegsegélyező alá eső alkalmazottakat alkalmazó munkaadók az új bejelentő lapon

ujjonnan bejelenteni kötelesek legkésőbb jul. 30-ig a kerületi munkásbiztosító pénztárnál, hol a fenti bejelentő-lapok díjtalanul kaphatók.

Uránia. Az Uránia-színház iránt csapant az érdeklődés az utóbbi napokban. Oka ennek a Schmidt-féle czirkuszok előadásai, melyek a közönség nagy részét elvonták az Urániától. A színház képei jók, különösen a természetben felvett képek szépek. A képmagyarázat ismét elmaradt. A zongoránál Vermes mester ül, ki a tikkasztó meleg dacára vígan játsza a szebbnél-szebb keringőket, indulókat s különösen a Rákóczy-indulót játssza nagy kedvvel.

Halál a korcsmában. Tóth Sámuel 22 éves mezőkaszonyi legény mult vasárnap a korcsmában a nóta felett össze kapott ezimboráival s ezek csakhamar kitétek a garázdálkodó szürét. E közben Tóth egy oltó késsel úgy mellen szurta Varga nevű társát, hogy az nyomban összeesett és meghalt. A csendőrség Tóthot letartóztatta.

Bányatörvényszék. Stoll Béla nagybányai ügyvéd a bányatörvényszék visszaállítására ügyében memorandumot dolgozott ki, amelyben az egykor ott székelő bányatörvényszék visszaállítását kérelmezi. A memorandumot a képviselőház őszi ülészaka idején nagy küldöttség fogja a miniszterek illetve az országgyűlés elé terjeszteni.

Már hamisítják! A szivárványszinben pompázó új huszkoronások alig egy hete kerültek csak forgalomba s Óbecsén már letartóztattak egy embert, aki újfajta hamis huszkoronást gyártott. Pedig a szakértők azt mondták, hogy ezt a pénzt hamisítani teljes lehetetlenség. Ime, nincs semmi lehetetlen a nap alatt. A hamisító meglepő művészetel utánozta a papírpénzt. Mert művészet ez is, csak hogy olyan művészet, mely nagy százalékot hozna a konyhára, ha a törvény nem tiltaná.

A csendőrség zsoldemelése. A csendőrlaktanyákba a közbiztonság derék vitézei közé örömhirt vitt e napokban a budapesti hivatalos posta: a csendőrök fizetésjavításáról. A csendőr évi zsoldja 700 helyett 900 K és minden rendfokozatnál 200 koronával nagyobbodik az új rendszerinti fizetés. E szerint egy tényleges őrsvezető 1100 koronát kap. Ehhez járulnak még a szolgálati pótdíjak. Minden ember 3 évi szolgálat után évi 100, 4 évi szolgálat után évi 200, 8 évi szolgálat után évi 300, 12 évi után évi 400, 16 évi szolgálat után 500 korona pótdíjat kap.

Nagyszabású építkezés Nagybányán. Tudvalevő, hogy a mult évben a nagybányai nagyvendéglő a lángok martaléka lett s azóta ott disztelenkedtek a kormos falak a város főterén. De már nem sokáig fognak, mert a város képviselőtestülete a napokban tartott gyűlésén elhatározta, hogy 570,000 K. költséggel modern nagyvendéglőt építtet. Keresztülvitelre Jámor és Bálint budapesti műépítésszek módosított tervét fogadták el.

A petrovai rablógyilkos meghalt. Husz Ábrahám büntársa, Mihálka János nem sokáig élte túl a bitófán kivégzelt felbujtót. A szintén kötélhalálra ítélt, de királyi kegyelemmel életfogytiglan tartó feyházra predesztinált Mihálka június 29-én éjjel a nagyenyedi feyházban, a hová öt Máramarosszigetről szállították, meghalt harminczhat éves korában.

Adományok a tűzoltó kongressusra. Markovits Elek Fiai 1:50 K, Varga András —.40 f, N. N. 1, Pataki Lajos 3, Sikos Ká-

roly —.40, T. A. —.20, Kerti Imre 1, Berei Imre —.50, Farkas László —.50, N. N. —.40, Mezei B. —.40, D. B. —.20, Tariné 1, öz. Tóth Józsefné —.40, Klein Benjámín —.60, Szenner Pál —.40, N. N. —.50, Dézse Károly 2, B. E. —.40, Sz. L. —.40, Kárpi Dánielné 1, Papp Lászlóné —.50, dr. Mészáros F. 1, Bodnár György 1, N. N. —.10, Illyés György 1, Kabai Ferenc 1, Mayer Sámuel 5, N. N. —.30, Csaykovics —.50, Dorka Pál —.40, V. L. —.60, Bodnár K. 2, Winkler Mihály 1, L. J. 20, N. N. —.40, N. N. —.30, N. N. —.50, Nagy György —.40, Hollós —.40, Pászkész Mór 1, Gestetner Adolf 1, Nagy Endre 2, Krizsán József 4, Drágos Béla 1, Majoros Mihály 1, N. N. 1, Dr. Jordán 2, Weisz Benjamin 2, Zakariás Dávid 1, Pénzes Ferenc 10, Zommer Károly 1, Szabó István —.80, Kupferman —.40, Kaufmann Dávid 2, Schwartz Salamon 2, Markos György 1, Popper Lajos 1, öz. Jónás Ignác 1, Kató Lajos 3, Szepesi Jakab 2, Lányi József 1, Felker József 1, Koós Z. —.40, Weisz Izák —.40, Hammer —.40, N. N. —.20, öz. Ruprecht A.-né, Tary Lajos 2, Takátsy Károly 5, N. N. 1, Ekker János 2, öz. Rakovszkyné 1, Braun Hermann 1, Apjok József 6, Jakabovits Mózes 1, dr. Reizer Gy. 5, N. N. 1, Puskás István 3, Klein és G. —.20.

Nyomatott a Pázmány-sajtóban Szatmáron.

Dr. FODOR operateur
fogorvosi intézete
Deák-tér 8., Gillyén-ház.

Weisz Zoltán modern könyv-, zenemű- és papirkereskedését a Gutman-palota sarokhelyiségében, fényesen berendezve, megnyitotta!

Keleti pályaudvar nagyszállója Budapest (Thököly-ut) a keleti (központi) pályaudvar indulási oldalán megnyitott. Ezen szálloda a legmodernebb, a mai kor igényeinek megfelelő kényelemmel be van rendezve, villanyvilágítás, fürdők stb. Minden oldalról villamos közlekedés. Telephon, posta és távirad-hivatal a házban.

Üzlet átvétel. A Néhma Lajos József kávéüzletét átvette **Benkő Sándor**, kinek előzőekenysége és szakképzettsége biztosítja a vevő közönséget. 10—12°/o-al olcsóbban szerelhetjük be kávé szükségletünket mint bárhol.

A legolcsóbb óra és ékszer üzlet **Kepes Dávid** mű-órás és ékszerésznél, közvetlen a Színházzal szemben, nagy raktár mindenmű ékszerekben, órákban. Tajtékneműekben és látszerészi cikkekben — a legolcsóbb árak mellett. **Minden óra javítás egy évi jótállással csak 80 krajczár.**

Kölesön-könyvtár

Kazinczy utca 16. sz. alatti üzletében a magyar irodalom régi és legújabb jeles íróinak művei olcsó díj mellett kölesön vehetők. — **Cseplák Bálint.**

FÁBIÁN GYÖRGYNÉ
mű- és élővirág üzlete **SZATMÁR-NÉMETI, Rákóczi-utca 26-ik szám.**
Sürgönyezim: **Fábiánné.** Telefon-szám: **148.**
Ajánl menyasszonyi, béli és névnap csokrok, mell- és fejdíszek, virágkosarak, jardiniere, ünnepi és gyászkoszorúk, Makart rendezetek és díszitményeket. — Cserepes virágokat, szobai dísznövényeket, mindenféle művirágokat és templom-díszítéseket, jutányos árban.

Német nyelvre,

zongora-tanításra, esetleg ruhavarrásra és szabásra

kerestetik egy tanítónő

nevelő-intézetbe. (Zárdába.) Folyamodványhoz csatolandó keresztlevél, esetleg oklevél és eddigi működési bizonyítványok hitelesített másolata. Hova? megmondja e lap kiadóhivatala.

Pályázat kántori állásra.

A nagykárolyi róm. kath. hitközség f. évi okt. 1-én megüresedő

kántori állásra

pályázatot hirdet.

A kántor javadalmazása áll 600 kor. készpénzfizetésből, 9 kath. hold szántóföldből, 500 korona stóla jövedelemből, (amely azonban a már megkezdett rendezés folytán emelkedni fog) és természetben adott lakásból (esetleg 300 K lakpénz.)

Kellően felszerelt pályázatok a róm. kath. egyházközség elnökségéhez **f. évi augusztus 1-ig** nyújtandók be.

Nagykároly, 1908. július 1.

Az elnökség.

KASZÁLÓ,

mely 10 év óta jószággal legeltetett Csonkási bérletünkön (kövesut és vasut mentén) 2 holdanként

kiadó.

NEUSCHLOSZ TESTVÉREK

Szatmár, Deák-tér 7. sz.
Telefon szám 16.

Keleti Pályaudvar

TELEFON 64—57. nagyszállója TELEFON 64—57.

Budapest. VII. kerület, Thököly-ut 18.

A keleti pályaudvar indulási oldalán. A legnagyobb komforttal berendezve. Szobaárak 240 K-tól kezdve, villanyvilágítással együtt **Utazóknak 20% engedmény.** Posta és távirada a házban. Minden oldalról villanyos közlekedés. **Tulajdonos Hersch Samu.**

Dr. MÁLNAI MIHÁLYNÉ

felsőbb leány tan- és nevelőintézete

Budapest, VI. Teréz-körút 39. sz., I. em. Internátus és iskola, bennlakó, félbennlakó és bejáró növendékek számára. Elemi iskola, felsőbb leányiskola, továbbképző tanfolyam. 14-ik iskolai év. Államórvényes bizonyítványok. Korlátolt számú növendékek. Gondos családi nevelés. Egészséges, tágas helyiségek, elsőrangú ellátás. Kiváló tanerők. Bennlakó francia és angol nevelőnők. Bővebb felvilágosítást nyújt és kívánatra prospektust küld.

Az IGAZGATÓSÁG.

Uj tűzifa raktár!

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy több évi tapasztalásom arra az elhatározásra juttatott, hogy Szatmárnémeti város közönségének a legjobb minőségű **tűzifával** való ellátása végett

UJ TŰZIFA RAKTÁRT NYISSAK.

Köbmétereinkint vagy **ötenkint** a legteljesebb **mértéket adom**, amit eddig a n. é. közönség nem igen tapasztalhatott. **Uj tűzifa raktáramban kapható I-ső és II-od rendű gyertyán-, bükk- és tölgyfa olcsó árak mellett.**

Ugyiszintén vágott tűzifa is kapható. A teletszaját házamnál, István-tér 22. szám alatt, valamint a MÁV. állomásánál van. A megrendeléseket István-tér 22. sz. alatti házamhoz kérem.

Főtörökvésem oda fog-irányulni, hogy a n. é. közönséget a legnagyobb megelégedésére kiszolgáljam, ugyanezért becses pártfogását kérve, maradok

mély tisztelettel

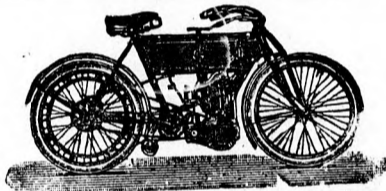
MÓNUS LAJOS tűzifakereskedő.

Megnyitott a

Hammer Ignátz

műszerész, kerékpár és varrógépraktár Szatmár, Batthyányi-u. 1.

Schwarz Albert-féle bolthelyiségben.

Ajánlja világhírű **Puchmotor** és **kerékpárokat**, valamint minden rendszerű **varrógépeket** kényelmes heti vagy havi részletre.

Javitó műhelyemben

kerékpár, varrógépeket és mindenféle műszereket

szakszerűen és jótállás

mellett eszközöltetek. — Kerékpár alkatrészek, gummik, **szabadonfutók** nagy választékban.

Elsőrendű porosz kőszén és vágott tűzifa

valamint

I. rendű bükkhasábfa,
I. rendű gyertyánfa,
I. rendű cserfa,
I. rendű tölgyfa,

vastag hántott vargafa,
többféle dorongfa kapható

Fischer Herman

fakereskedőnél Szatmár,
Bárhory-utca 10. sz. Telefon 122.

Raktárak: a lakásnál, a Szentvér-és máv. állomásnál.

Az alábbi elsőrangú cégeket a bevásárlásoknál és megrendeléseknél mélyen tisztelt olvasóinknak különös figyelmébe ajánljuk.

Gárdos Ferencz könyvkötő

Szatmár, Kazinczy-utca 6. sz.

Ajánlja ujonnan és a mai kor igényeinek megfelelően berendezett

KÖNYVKÖTÉSZETÉT

a mélyen tisztelt közönség szíves figyelmébe.

KOMÁN JÁNOS köszörüs-mester
SZATMÁRON

a Központi vámházzal szemben.

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséget, hogy

köszörüs műhelyemet

1907. aug. 1-étől (régi helyéről) az Iskola-köz sarkáról néhány lépéssel beljebb, a püspöki r. k. fiu elemi iskola kerthelyiségébe **helyeztem át.** Műhelyemben borotva, olló, zseb-, konyha- és asztali kések érvágó, köpülőző gépek, valamint bádogos és szabó ollók köszörülését jutányos árakban vállalom el.

Készítendő munkáért kívánatra házhoz küldök.

A m. t. közönség szíves pártfogását kérve,

tisztelettel **KOMÁN JÁNOS.**

Hirdetések felvételnek

a kiadóhivatalban Szatmár, Iskola-köz.

A ki-igazán finom, kényelmes, elegáns és tartós honi gyártmányu lábbelit akar vásárolni, az bizalommal fordulhat

Kívánatra mérték után bármilyen kivitelű cipők és oszmák is készülnek.

Vuja János

-hoz, **SZATMÁR**, Deák-tér, (Keresztes András-féle ház) aki dusan felszerelt **cipő-raktárában** csakis valódi finom bőrből, a már is világhírű hazai gyárakban cipőket és oszmákat **nagyon is versenyképes árak mellett** hozza forgalomba és üzletéből **minden olcsóbb rendű készítményt a szokásos bőr és talp utánzatokat teljesen kiküszöbölte**, és a kinek áru csinoság dolgában is párját ritkítja

Mindenkinek

saját érdeke, hogy üveg, porcellán és lámpa-
.. áru szükségletét ..

Oesztreicher Tóbiás

gyári nagy raktárában szerezze be **SZATMÁRON**, Deák-tér 21. sz. a., és a nagybányai fióküzletében

Ajándék áruk:

Tisztelettel tudatom, hogy a nyári idény alkalmára dusan felszerelt üveg és porcellán üzletemben az árakat tetemesen leszállítottam. — Helyszüke

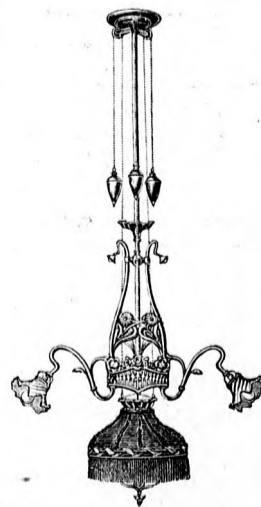
miatt csak a következő tárgyak árai szolgáljon tájékozással:

Valódi karlsbadi 6 személyes étkező készlet	K 14.—-től feljebb.
„ „ 6 „ teás „	K 6.—-től „
„ „ 6 „ kávé „	K 5.60-tól „
„ „ 6 „ feketés „	K 5.60-tól „
„ „ „ mosdó „	K 8.—-től „
„ „ teás csésze préselt 6 pár	K 1.90-től „
„ „ kávé „ „ 6 pár	K 1.90-től „
„ „ feketés „ „ 6 pár	K 1.50-től „

Csiszolt kristály üvegből különböző díszítéssel
Vizes készlet 6 személyre K 1.70-től feljebb
Boros „ 6 „ K 1.30-tól „

Liquörös „ 6 „ K —.95-től feljebb
Talpas üvegtál 6 tányérkával K 1.30-tól „
Csigaszervezetű díszes függő lámpa 5.80-tól „

Kiházasítási berendezések és ajándék dísz tárgyak, dus választékban, kivételes előnyökkel kaphatók. **Villamos csillárok** nagy választékban. Házi telefon, villamos csengő és villanyvilágítási bevezetések, valamint javítások jutányos árban, pontosan eszközöltetnek. Villamos égő drbjá 60 f. Mindenféle újdonsági villamos égő kapható.

BABAKOCSIK ÉS HINTALOVAK!

Megkezdődött a nyári vásár!

Óriási választék újdonságokból, melyek egyedül csak

a Szatmári Bazárban

Kazinczy-u. 10. sz. alatt kaphatók a leggyorsruhábból a legizlésebb tárgyak, u. m.: játék, díszmü, rövid, nürinbergi, aczél, tajték, üveg, porcellán és öntvény-árak, grammophonok, fonographok, lemezek és hengerek óriási választékban, mélyen leszállított árak mellett vásárolhatók

BLATNICZKY ISTVÁN

SZATMÁR, Kazinczy-utca 10. sz. alatt levő

„SZATMÁRI BAZÁR“-JÁBAN.

MÉRSÉKELTEN SZABOTT ÁRAK!

Automobilok és 3 kerékű triciklik.

Óriási választék francia babákban.

Mielőtt személy, jelzalog, vagy építési

KÖLCSÖN

iránt intézkednék, kérjen díjtalanul prospektust.

MELLER L. EGYED — BUDAPEST

IX., Lónyai-utca 7. szám. — Telefon-Interurban 46—31.

100.000

lábát tesz tönkre a szük cipő. Aki ennek ellensége, önmagának meg jó

barátja, az rendelni fog izlése szerint cipőt

VALEK és RAJZ

cipész mesterek üzletében

Szatmár, Eötvös-u. 2. (Heinrich-palota.)